

ۋاڭلىدىك بورىشتى اادلىدېقېن اتقارپ، ۋاڭلىدىك رولدى تولق ساۋلەلەندىرەيدىك

(باسى 1 – بەتتە)

سانالى تۇردە قاللىڭ پارتيا مۇشەلەرنە جاقسى باستاماشى بولسپ، ۇلڭى كورسەتسپ، ۇزدىك ۇلـ گىللىك رولداربەن فاي ـ قاشان دا، فاي جەردە دە پارتيانىڭ العاباسارلىعى مەن كىرشىكىسىزدىگىن كورسەتۋى كەرەك .باستاماشلىدىقېن ” ەكىنى تۇراقتاندىرۇدىڭ” شەشۋىشى ۇمانىن تەرەڭ ۇعدـ نىپ، ”تورت تانىمدى” كۇشەيتىپ، ”تورت سەنىمدى” بەكەمدەپ، ”ەكىنى قورعاۋدى” ورنىداپ، 7 – ايدىڭ 26 – كۇنى باس شۇجى شي جىنپىڭنىڭ مېنىستىرلىك ـ ولكە دارەجەلى نەگىزگى باسشى كادرلاردىڭ ارناۋلى تاقىرىپـ تىق زەرەتتەشۇ ـ تالقى كۆرسىنداى ماڭغزىدى ۇسوزنىڭ رۇخىن ۇيرەنىسپ، دايەكتىلەندىدـ رىپ، شي جىپىڭ جاجا ەداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم ىدەياسىن جەتە ۇيرەنىسپ، جەتە ۇتۇسىنىسپ، شىنايى تىياناقتاندىرىپ، پارتيا تارىخىن ۇيرەنۋىدى ىدەيانى ۇنعۇمەن، پارتياـ لىلقىتى كۇشەيتىۋمەن جاندى ۇشتاستىرىپ، مۇرات ـ سەنىمدى بەكەمدەپ، ساياىسى تۇجـ رىمىداۋ قاپبەلەتنىن، ساياىسى ئۇسنىئۇ قاپبەلەتنى، ساياىسى اتقارۋ قاپبەلەتنى ۇزدىكىسىز كۇشەيـ تىپ، ىدەيدا، ساياىسىدا، ارەكتەتە شي جىپىڭ جولداسىتى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىـ تەتىمەن وسكەلەڭ ۇبرازۋىزدىلقتى ساقتاۋ؛ پارتيانىڭ لۇشيان، باعت ـ ساياساتتارىن باسـ تاماشلىدىقېن باتىل اتقارپ، ”مەملەكەتتىڭ زور ۇسىن” كوكەيدە ساقتاپ، جاجا داۋىرـ دەگى جاجا جورىقتا پارتيانىڭ وزەكتى مىندەـ تىن مىقتى ىگەرەپ، ”بەستى ۇبر تۇلعالاندـ دىرئۇ” جالىپ تۇلعالىق ورنالاستىرۋ جانە ”تورتتى جاپپاي ورنىداۋ” ستراتەگىيالىق ورـ نالاستىرۋ تالابىن تىياناقتاندىرىپ، باتىل جاـ ۋاپكەرلىكىلر ارقالاۋ جانە كۇرەسكەرلىك رۇختى ساۋلەلەندىرىپ، ۇز قىزمەتىن تىياناق ەتسپ، ايانباي ۇلەس قوسىپ، زەيىن ـ زەرـ دەئى شوعىرلاندىرىپ ۇز ۇسىن جاقسى سىستەۋ؛ باستاماشلىدىقېن پارتيانىڭ ۇتبۇرسى ماقساتىنا تاباندى بولسپ، پارتيا قۇرۇ ۇلى رۇخىن اسقاقتاتىپ، بۇقارالىق كوزقاراستى مىقتاپ ورناتىپ، حالقتىق تۇرىعدا مىزمەماي

تۇرىپ، بۇقارامەن تىعىز بايالىنىس ورناتىپ جانە ولارعا قىزمەت ەتسپ، دەن قويا، سۇيىسـ پەنشىلىكپەن، كۇش سالاناقىتى سىتىر تىندىرىپ، قىيىن ماسەلەلەردى شەشپ، قاشاندا حالقېن تـ نىستاس، تاغدىرلاى، جۇرەكتەس بولۇ؛ باستاـ ماشلىدىقېن پارتيا ۇستاۋنا، پارتيا ەرەجەسىنە، پارتيا تارىتىسە جانە مەملەكتىنىڭ زاڭ، زاڭ ەرەجەلەرنە بويسۇنىپ، سوتسىيالىستىك وزەكتى قۇن كوزقاراسى مەن ”ۇشتە قاتاڭ، ۇشتە شىناـ يى بولۇ” تالابىن امالياتتا اىگىلەپ، جۇرەكتىلىكـ پەن ۇز ـ وزىنە توڭگەرىسى جاساپ، رىققتىلقـ پەن باقىلاۋدى قاپبىلداپ، كىرشىكىسىز ادام بولسپ، كىرشىكىسىز ۇسى سىستەپ، قۇلىشنا وي ـ سانانى جوعارىلاتىپ، جەتىلمىدى كۇشەيتىپ، سىتىلدى جاقسارتىپ، تاماشا وبراز ورناتۇ؛ باسـ تاماشلىدىقېن بۇقارالىق لۇشيانمەن وپىداعىداى ۇجۇرىپ، ۇز ارتقىشلىغىن ساۋلەلەندىرىپ، شـ كەرەلدى ئەكسەرۋ ـ زەرەتتەشۇرگىزىپ، قاللىڭ پارتيا مۇشەلەرى مەن بۇقارانىڭ جۇرەك ۇنى مەن پىكىرلەرىن جىناپ، اڭسى ەتسپ، پارتيا ورـ تالىق كومىتەتىنىڭ شەشىم قاپبىلداۋنا عىلمىي دايەك ۇسنىئۇ كەرەك .

پارتيانىڭ 20 – قۇرىلتايى وتكەن 5 جىلداـ عى قىزمەتتەردى مۇقيات قورىتىندىلاۋ، جاجا داـ ۋىرگە وتكەننەن بەرگى شي جىپىڭ جولداسىتى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ بۇكىل پارتيانى، بۇكىل ەلدەگى ار ۇلت حالقىن نىتـ ماقتاستىرىپ جانە باستاپ، جۇڭگوشا سوتسىيالىزەـ گە تاباندى بولۇدا جانە ونى دامىتۇدا قول جەتـ كىزگەن كەلەلى تابىستارى مەن قىمباتتى تاجىرىـ تۇعىرناماسىن جانە كەلەلى باعت ـ ساياساتتارـ باسىشلىق كوللەكتىۋىن سايلاپ شىغۇ سىندى كەلەلى بورىش ارقىلايدى. قۇرىلتاي كەزىندە ۋاڭلىدلەر ورتالىق كومىتەتنىڭ بايانداماسىن تىڭـ دايدى جانە قاراپ ئەكسەرەدى، ورتالىق ۇتارـ تىپ ئەكسەرەۋ كومىتەتنىڭ بايانداماسىن قاراپ ئەكسەرەدى، كەلپت پارتيا مۇشەلەرى مەن بۇقاـ راننىڭ پىكىرلەرىن جانە تالاپتارىن جەتكىزەدى، پارتيانىڭ كەلەلى ماسەلەلەرىن تالقىلايدى جانە

ۇيعارادى، جاجا كەزەكتى ورتالىق كومىتەتتى جانە ورتالىق ۇتارتىسپ تەكسەرۋ كومىتەتىن سايلاپ شىعادى. ۇزىر ۋاڭلى كۇشتى ساياىسى جاۋاپكەرلىكى سەزمەچەن جانە تارىخىي بورىشـ تىلىق سەزمەچەن، كوكىرەك كەرنەگەن سىتىق نىتامەن جانە اسقاق رۇحانى كۇيمەن ۇتۇرلى كەـ ڭەستىك تارىتىپتەرگە مۇقيات قاتىناسىپ، دەموكراتياـ لق ۇققىقتارىن دۇرىس اتقارپ، زاڭ بوينىشا، ۇستاۋ بوينىشا ۇسى ۇبتىرىپ، سىندارلى پىكىر ـ ۇسىنىس بەرىپ، قۇرىلتايدىڭ تولق تابىستى وتۇنە ۇتىستى ۇلەسىن قوسۋى كەرەك. قۇرىلـ تايدان كەيىن، ۋاڭلىدلەر پارتيا 20 – قۇرىلتاينىڭ رۇخىن باستاماشلىدىقېن ۇيرەنىسپ، ۇگىتەتپ، پارتيا مۇشەلەرى مەن بۇقارانى ىدەيا مەن ارەـ كەتتى 20 – قۇرىلتاي رۇخىمەن بىرلىككە كەلـ تىرۇگە، پارتيا ورتالىق كومىتەتىنىڭ كەلەلى شەـ شىدەرىن، ورنالاستىرۇلارىن دايەكتىلەندىرۋـ مەن، تىياناقتاندىرۇمەن بىرلىككە كەلتىرۇگە، ۇتۇرلى قىزمەتتەردى تىڭغىلقتى، وپىداعىداى سىستەۋمەن بىرلىككە كەلتىرۇگە بەلسەنە جەـ تەكتەپ، ۋاڭلىدىك رولدى شىنايى وپىداعىداى ساۋلەلەندىرۇلەرى كەرەك .

ۇبر نىبەيتەن پارتياغا تالپنىپ، سالتاناتتى جىنالىستى اڭمايىمىز، ەسكە ەسىپ جەلكەن جاپىپ، جاجا جورىق باستايمىز. ۇىز شي جىپىڭ جولداسىتى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كومىتەـ تىنىڭ پارەمەندى باشلىغىنىدا، بارشا ۋاڭلىدلەرـ دىڭ بىرگە قۇلىشنىۋىندا، پارتيا 20 – قۇرىلتايـ نىڭ، ۇسوز جوق، نىتتىماق قۇرىلتايى، جەڭسى قۇرىلتايى، ەكىپىندەي لىگەرلەۋ قۇرىلتايى بولسپ اشلىپ، ەكىنشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن جۇزەگە اسرۇعا، جۇڭخۇا ۇلتىنىڭ ۇلى كۇلدەنۋى سىندى جۇڭگو ارمانىن جۇـ زەگە اسرۇعا تەلەككەي كۇش ۇيستىرىپ، جۇڭگونىڭ دامۇ، العا باسۇ تاغدىرىن ۇز قوـ لىمىز دا مىقتاپ ۇستاپ، جاپپاي سوتسىيالىستىك وسىزاماندانعان مەملەكتە قۇرۇدىڭ شىت جاجا تاراۋىن قۇلىشنا جازاتىندىمىزمغا كامىل سەنەمىز!

(شىنخۇا اڭمەنىتىڭىنىڭ 9 – ايدىنىڭ 25 – كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن حابارى)

كەر ەتسپ، ار ۇلت ەگىنشى ـ مالشىلارى وسى ارادا مەملەكتەتە ۇبر تۇتاس قولدانلاـ تىن ۇتىلدى جانە اۋىل شارۋاشلىعى تەحنىكاـ سىن، مۇزىكا اسپاپتارى، دراما، حاتكەرلىك، شاي ونەرى، قولونەر بۇيىمدارىن جاساۋ سياقتىلاردى ۇيرەنەدى. قۇربان تاىى ۇشـ تۇرپان اۋدانىنىڭ، شايار اۋدانىنىڭ كوپتەگەن اۋىل، قالاشىقتارىنداعى سىناق تۇپىنىدەرىندە ونىمەدەردى زەرتتەپ اشۇ، كورمەلەۋ، سىناق ەتۇ، ساتۇ ۇبر تۇلعالانغان ” شىنجياڭدى نارلەندىرىۋدىڭ مادەنىيەت، تۇرمىس ەرەنىباـ زارىن” اينالىمغا سالسپ، سول ارادا، ار ۇلت بۇقاراسى كوڭىلدەرىنەن شىعاتىن ناـ ۋارلاردى ساتىپ الۇمەن عانا قويمماي، تاىى ەداستۇرلى مادەنىيەتتەن سۇسىنىداي الادى.

شاۋەشەك قالالىق 6 – باستاۋىش مەكتەپـ تىڭ مۇزىكا سايپاقحانسانن ناملىجىغان اككورـ دەون ۇنى كوتەرىلدى، وسى مەكتەپ پارتيا ياجەيكاسىنىڭ ۇيمىداستىرۇ مۇشەسى، مۇزىكا مۇعالىمى لۇ خۇڭ بالالارعا اككوردەون ساباعىن ۇتىپ جاتىر ەكەن. ”تالاي جىلдан بەرى، ۇنىز ۇلتتار نىتماعى ’سۇيسپەنشىلىگىن توعىستىرۇ تارىبەسى’ نەگىزگى تاقىرىپتىق قىمبىلىن تىڭغىلقتى ورسىتەـ تىپ، وتانىشلىدىق جانە ۇلتتار نىتتىماعى تارىبەـ سىن وقۇلىققا ەنگىزۇدى، سايپاقحانالارعا ەدـ گىزۇدى، وقۇشلاردىڭ ساناسىنا سىڭىرۇدى ىلـ گەرلەتپ، ۇلتتار نىتتىماعى تارىبەسىنىڭ فورماسى مەن تاسلىنىدە ۇزدىكىسىز جاڭلىق اشتىق”، ـ دەدى لۇ خۇڭ .

شاۋەشەك قالالسى سىندى كوپ ۇلت ارالاس قونىستانعان شەكارالىق شاعىن قالادا، كوپتەگەن ۇلتنىڭ مۇزىكاسى، سالت ـ ساناسى، اس ـ سۇى سياقتىلار توعىسىپ كەتكەن. لۇ خۇڭنىڭ مۇزىكا سايپاقحاناسى مەكتەپ ۋلاسىمەن عانا شەكتەلىپ قالماي، قايتا اككوردەون مۇراجاـ يى، وتانىشلىدىق تارىبە بازاسى سياقتى ورنىدـ دارعا كوشىرىلدى. ”ۇنىز بالالاردىڭ وسىنىدـ داي ورتادا مۇزىكا ۇيرەنىسپ، كلاسسىكىانى سىزىنۇنە مۇمكىندىك جاساپ، وتانىشلىدىق، ۇلتتار نىتتىماعى سۇيسپەنشىلىگىن توعىستىرۇ تارىبەسىن مۇزىكا اۋەنىمەن جالعاستىرامىز”، ـ دەدى ول .

مۇناي ”قازاالتىن”، ”ونەر كاسىپـ تىڭ قانى” دەپ اتالاـ دى. ەندەشە، مۇنداى باعالى مۇناي قالاي قالىپتاسقان؟ تومەندە مۇنى كىشكەنتاي انار سىزدەرگە ايتادى.

مۇنايدىڭ قالىپتاسۇى ”ورگانىكالىق تەورىيا” جانە ”بەي ورگانىكالىق تەورىيا” بولسپ بولىنەدى. كاسپىنىك سالادا ”ورگانىكاـ لق تەورىيا” كەڭ قاپبىلدانغان. وندا، مۇناي ـ ەجەلگى تەڭىز ـ مۇجىتتا نەمەسە كولدەردە ورـ گانىزمەدەردىڭ ولەكسەسى تۇبىنە شوڭىپ، كوـ مىلگەننەن كەيىن قالىپتاسقان ورگانىكالىق زاتـ تازدىڭ جوعارى تەمپەراتۇرادا، جوعارى قىسمـ دا جانە وتتەڭكى تاپشى جامىدايدا ”كەروگەن” قالىپتاستىرعان سوك، تاىى 10 مىللىيونداغان جىلداردان سوك دىنارۋىنان قالىپتاسقان دەپ قارالادى. ”بەي ورگانىكالىق تەورىياغا” تاباندـ دى ماماندار مۇناي جەر مانتياسىنداعى كومىرتەـ گى، سۇتەگى ەلەمەنتتەرىنەن كەلگەن، جەر مانتـ ياسىنىڭ جىلجىۋىنان قالىپتاسقان دەپ قارايدى .

سولتۇستىك سۇڭ پاتشالىغىنىڭ عالىمى شىن كو «مىڭشى اڭگىمەلەرىندە» ونى رەسىمى تۇردە ”石油” دەپ اتاعان .

مۇناي، نەگىزىنەن، جانار ماي رەتىنىدە اۋياتسىيالىق كارەسىن سياقتىلار ـ سونىمەن بىرگە، مۇناي جىمپيا ونەر كاسى ۇشنى دە ماـ گىزدى شىكىزات بولسپ تابىلادى، ونى ۇڭدەپ سىىر، جۇۋ قۇرالدارى، نالشىقتار، كىاچۇك، پلاستىماسسا، جىمپيالىق تىڭايىقىش، اۋىل شارۋاشـ لىعى دارىلەرى، ەڭلىك بۇيىمدار، ەدارى ـ دارمەك سياقتىلاردى جاساۋعا بولادى. بۇگىندە ادامدارنىڭ كىسىم ـ كەشەك، شىەر اس، تۇراجاي، ۇجۇرسى ـ تۇرىسى مۇـ نايعا ايرىنقىشا سۇبەينەدى. ساناقتارعا قاراغاندا، ادام ەرىنىدە ورتا ەسىپەين 551 كىلوگرام مۇـ نىدى ”كىشىپ ـ جەۋگە”، 290 كىلوگرام مۇنايدى دى ”كىسىم ـ كەشەككە”، 3790 كىلوگرام مۇنايدى ”قونىستانغا”، 3838 كىلوگرام مۇنايدى ”جۇـ رىس ـ تۇرىسقا” جۇمسايدى ەكەن .

(باسى 1 – بەتتە)

قازىر كورلانىڭ المۇرتىن جىناۋدىڭ شەشۋشى مەزگىلى، كورلا قالاسىنداعى ار دارەـ جەلى پارتيا مۇشەلەرى مەن كادرلار، ەرىكتىلەر المۇرت باقتارىنا بارىپ، باعباندارغا كومەكتەـ سىپ، المۇرت ۇزۇ ەرىكتى قىزمەت وتەۋ قىمبىلىن ورسىتەتتى، كەزەكتە، كورلا المۇرتىنىڭ مولشەرىمەن %80ى جىنپالىپ بولدى، 9 – ايدىڭ سوڭىنا دەيىن بارلىغىن جىناپ بولادى .

”بىلىعى كورلا المۇرتىنىڭ قانت قۇرامى %5. 13كە، ەڭ جوعارى بولغاندا %15كە جەتەدى. جۇىق جىلداردان بەرى، بايىنغولىن وبلىسى بىتىدـ راقتى المۇرت ەگمىشىلىگىن كولەمدەنگەن، شوـ عىرلانغان باعىقتا قاراي تىيىن جاڭالاۋ قادمىن جەدەلدەتسپ، 100 مىڭ مۇعا جۇىق تومەن ۇنىمەدى جەمسى باعىن ۇبر تۇتاس باسقارۇ، ولشەمدەندىرىپ گۇ ارقىلى، جەمسى ساپاسىن زور مولشەردە جوعارىلاتىپ، كورلا المۇرتىنىڭ تاۋارلاشۇ مولشەرى %80تىن جوعارى بولدى، مەيلى قانت قۇرامى، سىرتقى بەينەسى، ەدامى بولسىن، نۇگەلدەي تارىختاعى ەڭ جاقسى دەڭـ گەيگە جەتتى”، ـ دەدى بايىنغولىن موڭغۇل اۋتونومىيالى وبلىسى كورلا المۇرت قوعامىنىڭ باستىعى شىڭ جىنپىڭ .

كورلا قالالسى مەيشۇ دايۋانزى ەگمىشىلىك شارۋالار كاسپىنىك سەلبەستىك كوپپەراتىۋنىڭ تۇتاسپالى المۇرت باعىندا كوپپەراتىۋ مۇشەلەرى المۇرت ۇزىپ، اۋتوكولىككە تىپ، قامباغا ەدـ گىزىپ قارىبالاس جۇمىس سىستەۋدە، ولشەمدەندـ گەن ەگمىشىلىك باسقارۇدان پايدالانغاندىقتان، بۇل ارانىڭ المۇرتىنىڭ ۇغى كوز تارتىپ، حوش ۇسىيى اڭقىپ، جەر ـ جەردىڭ ساۋداكەرـ لەرى تالاسا ـ تارماما زاكاز بەرىپ بولدى. ”وتباسىمدا 13 مۇ جىمىس باعى بار، يىىل سەلبەسـ تىك كوپپەراتىۋنىڭ ۇبر تۇتاس باسقارۇنا ايناـ لىمغا بەردىم. مەن سەلبەستىك كوپپەراتىۋتەن ەگمىشىلىك تەحنىكاسىن ۇيرەنىسپ قانا قالمامـ تان، اينى تاىى تۇراقتى كىرىس كىرگىزىپ تۇـ راھىن، كەيىن المۇرت ساتىلىپ بولغان سوك، تاىى دا پايدا بولسەمىز، وتباسىنىڭ كىرىسى جىل ساين جاقسارىپ كەلەدى”، ـ دەدى سەلبەستىك كووـ پەراتىۋنىڭ مۇشەسى ارزىگۇل غۇپۇر .

● **علمىدى ۇيرەنەيىك، علمىدى دارىپتەيىك**

مۇنايمەن جان ـ جاقى تانسايىق

قازىر شىنجياڭدى م بارلانسپ اسنىقتالغان مۇنايدىڭ گەولوگىيالىق قورى 6 مىللىيارد 720 مىللىيون توننا بولسپ، بۇكىل ەلدەگىنىڭ %15تىن يەلەيدى، بۇكىل ەلدە ۇبرنىشى ورنىندا تۇرادى. نەگىزىنەن، جوڭغار، تارىم، تۇرپان ـ قۇمىل وپپاىتتارىنا تارالغان .

مۇنايدىڭ بارلىغىندا وتە جاقسى اققىشـ تىق بولا بەرمەيدى، ول اۋىر مايىلار (قويۇ مۇناي)، ورتاشا مۇناي، جەڭىل مۇناي جانە ۇيعان مۇناي بولسپ بولىنەدى. شىنجياڭ مۇناي الابىنان، تۇرپان ـ قۇمىل مۇناي الابىنان، تارىم مۇناي الابىنان شىعاتىن قويۇ مۇنايدىڭ قويۇلىعى اسفالت سىياقتى بولادى، مۇنىڭ شىنىدە تۇرپان ـ قۇمىل مۇناي الابىنىڭ قويۇ مۇناينىڭ كومىلگەن تەرەڭدىگى جاپپاي 3000 مەتر اينالاسىندا، ونى اشۇ دۇنيە جۇزىلىك دەڭگەيدەگى قىيىن ماسەلە .

ۇبر قىزىعى، مۇنايدىڭ ۇبارى قازا نەـ مەسە قاراقوشقىل بولا بەرمەيدى، تاىى اق، قىزىل، جاسىل، التىن سارى، قوڭىر قاي تۇسـ تىلەرى بار. باتىس سولتۇستىك مۇناي الاجى تارىم وپپاىتتاران اشقان ۇيعان مۇناي جىلىتىر جاسىل ۇتۇستى، ول جەر استىنداعى جوعارى تەمپەراتۇرالى ورتادا گاز كۇيىندە ەكەن، قازىپ العاننان كەيىن سۇىقتا ۇيسپ مۇنايعا اينالىپتى .

مۇناي اشۇ ۇزدىكىسىز جەر شارىنىڭ تەرەڭ قاتپارىنا قاراي لىگەرلەۋدە، شىنجياڭنىڭ ەڭ تەرەڭ ۇمغىماسى 9300 مەترگە دەيىن باردى. تارىم وپپاىتىندا ۇمغىسلاۋ تەرەڭدىگى 8000 مەتردەن اساتىن قۇدىقتاردان 100گە تاياۋى بار، ولاردى ”جەر استىنداعى چوموللغا شىڭى” دەرسىز . تارىم وپپاىتىنىدا بولاشاقتا تاىى 15 مىڭ مەترلىك بۇرى سىكە قوسىلادى .

(انار بۇلت \ شىنجياڭ گاـ

زەتىنىڭ تىلشىسى يۇي جىياڭىن رەتتەگەن)

حوتان ايماعىندا، ۇبر مىللىيون 730 مىڭ مۇ جەردەگى جاڭغاق ۇزۇ مەزگىلىنە ۇتتىى، شارۋالار جاڭغاق ۇزىپ، قاپىغىن ارشىپ، تازالاپ جۇپ، كەپتىرۇمەن ابىگەر بولۇدا. ”بىيل وتباسىمىز ەككەن جاڭغاقتان مەجەمەن 28 مىڭ يۋان كىرىس كىرگىزەمىن”. حوتان اۋدانى باقىچى قالاشى ۇچىڭ قىستانغىنىڭ تۇرىعى نۇـ راحىمەت يېمىنىڭ جۇزىنەن مول ۇنىمىنىڭ شاتنىـ عى ەسەدى .

قورعاس اۋدانى لانگان قالاشىعى لياڭسىاندـ گۇڭ قىستانغىنداعى تىياچىڭ ۇجۇزم باعىندا بۇتاـ عى ۇيىلىسپ تولسقان جۇزمىدەر سامالاداي سامسىپ تۇر، جۇمىشىشلار 9 – ايدىڭ سوڭى مەزگىلىتىن باستاپ ۇجۇزم ۇزدەى، ۇجۇزم باـ عىندا 310 مۇ جەرگە خۇڭيى ۇجۇزىمى ەگىلگەن، ۇنىم مولشەرى مەجەمەن 300 تونناعا جەتەدى، قازىرگە دەيىن 100 توننادان ارتىغن جىناپ قامباـ عا كىرگىزدى، نەگىزىنەن، تەڭىز جاعالاۋىنداعى قالالارعا ساتىلادى، ۇبر ۇبولىمى شىغىس وڭـ تۇستىك ازيا بازارىنا ەكسىپورت ەتلەدى .

ۇزاق ۇاقتان بەرى شىنجياڭدا جەمسى ـ جىدەك ساتىپ الۇمەن اينالسانىن بەيجىڭدىق ساۋداگەر حان يۇنخۇا تىلشىگە بىلاي دەدى: 8 – ايدا باستالغان نىدەت جەمسى ـ جىدەك ساتىپ الۇ جانە تاسىمالداۋعا بەلگىلى نىقال جاسادى، الايدا 9 – ايعا كەلگەندە، جەر ـ جەردىڭ جەمسى ـ جىدەك جىناۋ، ساتىپ الۇ تەبىنى ارتىپ، جاعىداى كورنەكتى جاقساردى. ”بەيجىڭدە كورلا المۇرتى مرەكشە ۇتمەدى، ەڭ قارىسى لىنانتىن جەمسىتىرـ دىڭ ۇبرى. مەن كورلا المۇرتىنان شامامەن 400 توننا ساتىپ الدىم، جۇىق ارادا كىرىس ـ تىركەس بەيجىڭ بازارىنا اپارىپ ساتامىن، كەيىن تاىى بازار سۇرانسىنا قاراي، ساتىپ الۇ تەبىنىن ۇزدىكىسىز ارتىتىرىپ، تۇتتىۋىشلاردىڭ قاچەنتىن قاناعاتاندىرامىن”، ـ دەدى حان يۇنخۇا . ساناققا نەگىزەلدەلگەندە، قازىرگە دەيىن تۇتاس شىنجياڭدا جەمسى ـ جىدەكتەن مولـ شەرمەن 4 مىللىيون 710 مىڭ توننا جىنپالىپ، جالىپ ۇنىم مولشەرىنىڭ %54ىن ۇستاـ عان، مەجەمەن 10 – ايدا، شىنجياڭ جەمسى ورمانى ساتۇدىڭ قاۋىرت مەزگىـ لىن قارىسى الادى .